

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volitev in zastopov imamo že precejšno število; srenjske, okrajne, deželne, državne volitve in zastope in naposled še delegacije, t. j. zbor možev, ki se posvetujejo o rečeh, katere zadevajo celo cesarstvo in kder naši poslanci tudi z ogerskimi konečno in skupno glasujejo. Vsi ti zastopi nalagajo več ali menj velike priklade na naše dače. V delegacijah zahtevajo ministri za l. 1877 skupaj 114,249.208 fl. namreč minister vnanjih zadev, znani magjarski, grof Andrassy 3,180.480 fl., finančni minister Holzwarth 1,981.529 fl., največ pa vojni minister Koller, ki namisli odstopiti, namreč: 99,11.165 za vojno na kopnem in 9,971.034 gld. za vojno brodovje na morju in na Donavi. Da se ove velikanske svote pokrijejo, se bode vračunilo 11,099.000 fl. colninskih dohodkov, ostalo se pa bo razdelilo na ogerske in naše dežele; ogerske bo zadelo 30,326.162 naše pa 70,761.042 fl. Vojaki nas tedaj mnogo stanejo in želeti bi bilo, da bi se sred miru vojaški stroški zmanjšali. Ali naše cesarstvo ne more sedaj na to misliti, ker je na sredi med samimi grabežljivci Prusi, Lahi in Rusi, ki se vsi strašansko orožajo. Zato res nekako po veleizdajstvu diši, ako čujemo, kako brezobzirno nemški, liberalni poslanci brišejo denarje za vojaštvo. Toda nič jim ne pomaga. Magjarski, konservativni in poljski poslanci nečejo o takem brisanju nič vedeti in delegacije bodo dovolile, česar naša vojna potrebuje. Tudi za zboljšanje hraue pri vojaki se bo dovolilo nekaj čez 1 milijon. — Smrt je Avstriji vzela 2 močna stebra. V Pragi je umrljeni stari prijatelj in zagovornik dr. Palacky; na Dunaju pa je naglo smrt storil general John, ki se je za Avstrijo srečno boril v 13 bitkah in kot načelnik generalnega štaba največ pripomogel do slavne zmage nadvojvode Albrehta pri Kustoci na Laškem l. 1866. — Na Moravskem bodo v jesen velike vojaške vaje ali manevri; zbranih bo 92 bataljonov pešcev, 48 škadronov konjenikov in 122 kanonov, večidel novih Uhačijevih. — V Celovcu so pri srenjskih volitvah zmagali liberalci, ker je mnogo konservativcev po stari šegi ostalo — doma! — Na Ogerskem so Magjari 200 nemških uradnikov pri železnicalah iztirali, ker se ti niso magjarsčine naučili. V Zagrebu so Hivati 20. maja slovesno obhajali obletnico smrti bana Jelatića. Jegov spomenik je bil s črnimi zastavami okinčan. Hrvatski sabor bode sklican brž po skončanih delegacijah.

Vnanje države. Najvažnša novica se je sedaj iz Carigrada po telegrafu raznesla po vsem svetu: turški sultan Abdul-Aziz bil je nagloma od puntarskih Turkov odstavljen, z njegovo rodbino in brezštevilnimi babami vred zaprt in njegovega brata, poprejšnega sultana, sin, po imenu Murad, za novega sultana postavljen. Kako se je to zgodilo

in kaj pomeni, tega še nismo zvedeli. — Angleži se kujajo in nečejo pristopiti Gorčakovim predlogom in sploh se je bati, da se potegnejo za Turke in začnejo vojsko zoper Buse. To pa utegne ves svet v strahovito kri prelivanje potegniti. Že preži angleško brodovje, ki steje više 300 kanonov s 3000 vojaki celo blizo Carigrada; ali tudi Rusi nimajo daleč do glavnega mesta sultanoroga. — Na Španjskem so se tisti, ki so 3 leta za kralja Karlosa se bojevali a premagani bili, sedaj zopet vzdignoli za svoje pravice in proglasili republiko; začelo se je zopet kri prelivanje. Sedaj pa utegne vsa Španija postati republika. Na republiko se tudi močno dela na Laškem in je celo mogoče, da bo kralj Viktor-Emanuel, ki je sv. Očeta oropal, svoje kraljestvo še zgubil.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Ogerski listi poročajo vest, da je močen del srsbke vojske čez reko Drin udaril v Bosnijo na pomoč Kristijanom. Neverjetno to ni. Srbi so pripravljani. Vojna ima 300.000 pušek, 300 kanonov in smoduika in krogelj dovolj. Tudi novo posojilo 12 milijonov dinarjev se vrlo podpisuje. Mnogo avstrijskih Slavjanov in Rusov je prišlo v Beligrad na pomoč, zlasti veliko ruskih oficirjev. Črnogorci so pri Podgorici več Turkov postrelali, ker so se drznili mejo prekoračiti. V Hercegovini je hotel Muktar-paša iz soteske pri Gačkem tihoma izmuzniti, pa je bil od vstašev tepen; od njegovih 5500 mož mu je padlo 600. Golub Babič je hotel Turkom vzeti 60 konjev, pa jih je vlovil samo 20, ker so avstrijski vojaki Turke 3 milje daleč spremljali in na Kristijane strelali. — V Bosni je Alipaša šel s 3000 možmi nad Kristijane, da jih izpodi iz Gmeec-planine; vzel jim je več šance; toda ti so brž pozvali vojvodo Bandalova na pomoč, ki je Turke od zaja prejel in Alipašo v pobeg prisilil; Turkov je padlo 500; tudi vstašev je veliko ubitih. Turek strašni Kulinovič-beg je Kristijane, ki so se v planini skrili, nenadno zalezil in posekal 300 ženskih, otrok in starcev in odgnal 900 glav živine. Toda brž ga je srditi Bandalov došel, mu ves plen pobral in Turka v pobeg zapodil. V Bolgariji raste vstaja velikansko. Skrivna vlada nkažuje izogibati se resnega boja s Turki ter v Balkan bežati, kder se vojnim možem deliva orožje, otroci, ženske in stari pa v varne kraje spravljajo. Vse hiti v Balkan-gore. Turška vojska hoče to braniti, pa je na večih krajih bila tepena. Pri Železniku je 15.000 Turkov 8 ur napadalo 8000 Bulgarov, pa niso opravili nič. Turki so morali odstopiti puštvši veliko sto mrtvih na bojišču.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XL. Prva skrb v Neapolu bila nam je, da smo si poiskali stanovanje. Dobili smo ga v go-

stilnici nekega švicarskega Nemca, po imenu: Zopf-Weber. Za prenočišče smo plačali vsak po 2 franka in bili smo z vsem zadovoljni. Tudi jedila so nam dišala, ker so bila po naši šegi pripravljena. Gostilničar in jegova žena, obadva precej debela, sta kaj prijazna do tujcev in govorita večidel nemški. Sedaj, ko smo vedeli kam domu, smo se napotili mesta ogledovat. Neapol je ob morju pozidan ter šteje kakih 450.000 prebivalcev; med njimi okoli 80.000 lazaronijev, t. j. lenuhov, ki živijo o kraji, beračenju ali kakem lahkem zaslužku. Kakor zaklji poležavajo po ulicah na solncu. Kedar se kateremu začne trebuh kregati, še počasno pretegne ali pa vstane, da si kaj zmekne ali kaj priberači. V največji sili stopi v dnino k ribičem. Ker mi je robec nekoliko iz žepa lukal, me je gostilničar brž opomnil, naj ga globljeje skrijem, da mi ga kak lazaroni ne izvleče, pruden dojdem do pete hiše. Najprville smo obiskali, jaz in moji tovariši, cerkvo S. Francesko di Paola. Kralj Ferdinand I. jo je začel l. 1817 staviti in jo je v 14 letih dozidal. Podobna je rimskemu Pantheon-u. Znotraj stoji 30 krasnih stebrov iz marmorja, ki držijo lično kuplo. Glavni altar, sv. apostolom posvečen, je izdelan iz dragega kamna jazpida. Človek se nad krasoto cerkve kar zavzema. Proti večeru smo obiskali nadškofovsko cerkev in v njej slovito kapelo škofa in mučenika sv. Januarja. V velikem altarju v 2 steklenicama je shranjena, navadno strdjena, kri mučenikova, ki pa 3krat na leto — 1. nedeljo majnika, 19. septembra in 16. decembra — čudežno vskipi in tekočasta postane. Neapolitanci tega svetnika goreče častijo in ga pogosto na pomoč kličejo, posebno ob času pomora, ali kedar se mestu ognjenik Vezuv grozi. Med tem je nastalo slabo vreme; začelo je občutljivo mraziti tako, da so nekateri naših tovarišev nevoljni v noči po železnici potegnoli nazaj v Rim in domu. Drugi smo ostali in pričakali hladno vendar neizrečeno lepo in jasno jutro. Den je bil prijeten.

Po zajutru smo se nekateri namenili na hrib, ki mu je ime Kamaldoli in iz katerega se uživlja najboljši razgled na morje, mesto in jegovo ljubeznivo okolico. Bilo nas je 8 oseb, eden je bil Amerikanec. Govoril je razumljivo nemški, laški pa nič. Kamaldoli je na visokem bregu, kakih 450 metrov nad morsko površino in 2 uri od Neapola. Obiskovalci večidel jahajo tje na oslih, ki že obsedlani čakajo na ulicah, ki peljejo proti Kamaldoli. Za jedno živinče se plača po 2 liri in nekoliko centezimov za gonjača. Mi nismo hotli najeti oslov in smo se peš podali na pot. Okolica, po katerej smo sedaj korakali, nas ni veliko mikala, vsak je hitel brž dospeti do bele cerkve, ki stoji na bregu Kamaldoli. Zraven cerkve je samostan. Tukaj smo pozvonili in vrata se za nekoliko centezimov odprejo. Samostan je sedanja laška vlada zatrla; le samo 4 menihi smejo pod lastno streho še čakati na svojo smrt. Zapuščena

cerkev in prazni samostan nimata nič posebnega. Tem bolj nas je razveseljeval iz samostanskega vrta prekrasni razgled. Dva križa stojita v vrtu na mestu, od koder se najlepše na vse strani vidi. Pod obiskovalcem se razprostira čudovito lepa, z raznim drevesjem in zeleničjem nasajena in obsejana okolica; nekoliko naprej se vije valovito morje, kakor nebeški pas; solnčni žarki se po njem utrinjajo, kakor da bi zlato-svetle ribice skakljale nad vodo. Iz morja se dvigajo osredki ali otoki Nisida, Proscida in lepa Ischia, kakor da bi kos brega nad vodo plaval. Po globokem morju se vidi mnogo močnih bark, katere nepremagljiva sila hlaponova urno vleče naprej, in sivi dim se vleče za njimi, kakor da bi kdo kito spletal; tu pa tam zagledamo tudi ladje z belimi in pisanimi jadri ali plabtamami, katere lahek vetrič napinja. Nad vso to krasoto pak stoluje, kakor kralj na visokem prestolu — ognjenik Vezuv in puha neprenehoma iz sebe gost dim. Lahi pravijo o krasni okolici in mestu Neapolskem: veder' Napoli e poi morir', t. j. videti Neapol in potem umreti. Videl ga sem, a življenja za njegov pogled vendar nebi dal! (Nastavek prihod.)

Smešničar 23. Upnik vidi svojega dolžnika večkrat v krčmo zahajati. Razdražen mu reče: vino v krčmi vedno piješ, meni izplačati pa nečeš? „Pomiri se“, mu odgovori dolžnik, „vsaj samo vidiš, da vino pijem, ne pa, da ga tudi plačam!“

Razne stvari.

† Francišek Palacky.

Naši severni slavjanski bratje Čehove so zgubili svojega večletnega vodnika, najiskrenejšega boritelja in najslavnjšega zgodovinarja. Jihov rojak dr. Francišek Palacky je 27. maja umrl 78. let star. Ves narod žaluje in mu pripravlja sijajn pogreb. Na odru leži v mestni hiši zlate Prage, počival pa bode v katoliški kapeli svoje graščine v Lobkovicah. Nekoliko tednov pred smrtjo je skončal svojo zgodovino zemlje česke. Naj počiva v miru!

(Vsem p. n. gg. duhovnikom), spoštovanim Vojniškim farmanom in njihovim sosedom, ki so v tako obilnem številu dne 25. maja t. l. vč. gosp. Antona Kavčiča do groba spremljali, najiskrenejšo zahvalo izrekajo pokojnega sošolci.

(Ormuški okraj) šteje 18.000 ljudi (ptujski 43.000). V okrajni zastop volijo veliki posestniki, Ormuž in Središče, in pa kmetijski ljudje. Prvi plačajo davka 7201 fl., drugi 4138, kmetje pa 34.764 gold. v zastop pa volijo vse 3 skupine jednako število zastopnikov.